

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Spørgsmål om fremme af forespørgsel til handelsministeren:

Forespørgsel af Christophersen (V) m. fl.
(Forespørgsel nr. VIII. Anmeldt 24/11 77).

Første næstformand (Grete Hækkerup):

Hvis ingen gør indsigelse mod fremme af denne forespørgsel, betragter jeg tingets samtykke dertil som givet. (Ophold). Det er givet.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Anden behandling af:

Forslag til lov om valg af danske repræsentanter til Europa-Parlamentet. (De europæiske Fællesskabers Forsamling).

(Lovforslag nr. L 15. Fremsat 6/10 77. Første behandling 20/10 77. Betænkning 25/11 77).

Der var stillet 22 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Sammen med denne sag foretoges den under punkt 4 på dagsordenen opførte sag, nemlig:

4) Anden behandling af:

Forslag til lov for Grønland om valg til Europa-Parlamentet. (De europæiske Fællesskabers Forsamling).

(Lovforslag nr. L 16. Fremsat 6/10 77. Første behandling 20/10 77. Betænkning 25/11 77).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagenes paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagenes overgang til tredje behandling sættes til forhandling under ét.

Forhandling

Erik Holst (S):

Der er i markedsudvalget foregået et meget grundigt udvalgsarbejde, og flere områder, der ikke direkte, men måske nok indirekte er sammenkoblet med spørgsmålet om valg til EF-Parlamentet, har været berørt, har været undersøgt og har været vurderet. Det gælder navnlig spørgsmålet om Europa-Parlamentets beføjelser, og her har vi i udvalget noteret os, at ministeren over for udvalget har bekræftet, at disse to lovforslag alene vedrører valgmanen, og at de beføjelser, Parlamentet har, er angivet i Romtraktaten, og kun ved ændringer af denne – dvs. ændringer, der skal vedtages i dette folketing – er der mulighed for at øge beføjelserne.

Vi har i udvalget også undersøgt, om der var mulighed for at lovgive, som det siges i et af spørgsmålene, over EF-budgetterne. Vi har fået et meget grundigt og meget langt svar, der viser, at disse muligheder i praksis ikke eksisterer. I alt skulle der være tale om, at tre ændringsforslag, i alt repræsenterende 0,8 promille af det totale budgetbeløb, skulle være unddraget Rådets endelige afgørelse, og det tør nok siges at være så lidt, at der i realiteten ikke er tale om nogen lovgivning herom.

Der er stillet en række ændringsforslag, som vi selvfølgelig, ligesom vi plejer, har gennemgået nøje i socialdemokratiet. Nogle af ændringsforslagene står vi fuldstændig uforstående over for. F. eks. at man skulle undlade at lade Grønland blive repræsenteret eller skulle lade Grønland indsamle det fornødne antal underskrifter, 62.000. Så mange mennesker er der jo ikke i Grønland. Vi må altså afvise dette uden videre.

Vi har også været forbavset over ændringsforslag fra fremskridtspartiet vedrørende det såkaldte værdighedsbegreb, som man ønsker at få fjernet. Det står vi helt uforstående over for baggrunden for, og vi mener selvfølgelig ikke, at vi kan stemme for noget sådant.

Et af de spørgsmål, som har været debatteret mest, har vel været antallet af underskrifter, der skulle indsamles for at anmelde partilister fra partier, der ikke er repræsenteret i folketinget. Her kan vi på mange måder følge de radikale i deres tankegang, når de peger på, at for at blive repræsenteret i folketinget skal der godt og vel 62.000 stemmer til, og for at blive opstillet til valg til folketinget skal der 17.000 til. Man sammenholder

[Erik Holst]

disse to tal og finder, at det er ca. 30 pct., hvorefter man siger: det samme burde være tilfældet for EF-Parlamentet. Men det er jo netop det, der er tale om. I bemærkningerne til indenrigsministerens lovforslag siges det, at der skal ca. 200.000–250.000 stemmer til for at indvælge en repræsentant i EF-Parlamentet, og derfor må det anses for at være rimeligt, at man kræver 62.000 underskrifter på anmeldelsen.

Ved gennemgang af alle de ændringsforslag, der er stillet, har vi mærket os, at flere af forslagsstillerne har givet udtryk for, at man agter at stemme for lovforslaget, når ændringsforslagene er blevet behandlet og formodentlig nedstemt.

For socialdemokratiet skal jeg sige, at vi kan ikke stemme for nogen af ændringsforslagene, og at vi vil stemme for lovforslaget som helhed, således som det foreligger, men efter en debat i min gruppe er det således, at enkelte medlemmer af den socialdemokratiske folketingsgruppe erkender den traktatmæssige forpligtelse til at gennemføre direkte valg til EF-Parlamentet, men ikke ønsker at medvirke til lovforslagets gennemførelse og også vil afholde sig fra at stemme ved afstemningerne om de stillede ændringsforslag.

Med disse ord skal jeg indstille, at man forkaster samtlige ændringsforslag, og at man stemmer for lovforslaget i den skikkelse, det har.

Tang Sørensen (FP):

Der foreligger nu en lang række ændringsforslag til disse to EF-valglove. Men det er vel mere end tvivlsomt, om der ændres så meget som et komma i disse forslag.

Vi finder det fra fremskridtspartiets side yderst betænkeligt, at der i forbindelse med to så vigtige lovforslag på forhånd er dannet en blok bestående af socialdemokratiet, venstre og konservative, der går ind for disse lovforslag, uden at man er parat til at høre på, hvad de øvrige partier i folketinget har af indsigelser imod disse lovforslag.

Det er et par lovforslag, som vi alle ved har befolkningens store bevågenhed, det er et emne, som interesserer befolkningen i udstrakt grad. Derfor finder vi, at det burde være således, at det var muligt at diskutere og få gennemført en række ændringsforslag

til disse lovforslag, som vi finder er svage på en række punkter.

En af de væsentligste ting, vi fra fremskridtspartiets side har fremhævet, er, at vi finder, Danmark bør udgøre én valgkreds, altså en valgkreds, der indeholder hele det danske rige inklusive Grønland. Vi synes, det er forkert, at man på forhånd afgiver et mandat til Grønland, da vi jo ved, at der på Grønland kun er 27.500 valgberettigede personer. Vi finder det ikke sagligt velbegrundet.

Endvidere finder vi, at det er forkert, at man fra folketingets side, at man fra disse tre partiers side bevidst forsøger at holde vælgergrupper ude fra at deltage i disse valg. Vi finder, at kravet om 2 pct. eller 62.000 underskrifter, for at man kan opstille til dette valg, er forkert. Derfor har vi stillet ændringsforslag om, at antallet af underskrifter bliver sat ned til 17.000. Jeg skal hermed anbefale, at man stemmer for disse to ændringsforslag.

Med hensyn til det sidste ændringsforslag, ændringsforslag nr. 22, stillet af socialistisk folkeparti, så står vi ganske uforstående over for et sådant ændringsforslag. Vi ved jo alle, at to og to er fire, og vi ved jo også alle, at man ikke fra folketingets side eller fra den danske regerings side eller fra de partier, som stemmer for dette ændringsforslag, er indstillet på, at vi skal afgive suverænitet. Vi finder altså ikke, at det er nødvendigt at indføre en sådan paragraf i disse valglove. Der hører den overhovedet ikke hjemme. Vi må altså stemme nej til dette ændringsforslag.

Arne Christiansen (V):

Venstre noterer med tilfredshed, at der har kunnet opnås enighed mellem socialdemokratiet, det konservative folkeparti og venstre om at indstille dette forslag til uændret vedtagelse – uagtet et par socialdemokrater åbenbart ryger af i svinget.

Det er selvfølgelig korrekt, som det står i betænkningen, og som det også er understreget af den socialdemokratiske taler, at dette forslag alene gælder valgmåden, men jeg skal ikke undlade at understrege, at venstre ser en demokratisering af Europa-Parlamentet som et skridt i den rigtige retning til udbygning af samarbejdet i Europa. Jeg må måske minde om, at en af fædrene til De europæiske Fællesskaber, Jean Monnet, har sagt, at Europa-

[Arne Christiansen]

fællesskabet er ikke en tilstand, det er en proces. Dette er et led i en proces.

Venstre havde gerne set landet opdelt i 3 valgkredse, men ud fra erkendelsen af, at vi stod alene med dette synspunkt, har vi sat enigheden om valgloven over dette standpunkt.

En af de ting, der har været drøftet under udvalgsarbejdet, men som ikke hører med i lovgivningsarbejdet, er kontakten mellem de kommende Europa-parlamentarikere og folketinget. Venstre anser det ikke for at være et af de store problemer. Hovedparten, måske alle, vil være valgt med et ståsted i et af folketingets partier og vil dermed have den nødvendige kontakt. Under alle omstændigheder er det et spørgsmål, der kan drøftes i folketingets arbejdsgangsudvalg og i markedsudvalget; der er i hvert fald ikke behov for nye institutioner i dette ting til at løse denne opgave.

Jeg kan anbefale lovforslaget til uændret vedtagelse og må følgelig anbefale at stemme imod den række af ændringsforslag, der er stillet.

Lowzow (KF):

Det konservative folkeparti har også med glæde konstateret, at der her er et massivt flertal bag lovforslaget, som vi skal behandle i dag. Det er en naturlig udvikling efter det, vi er gået ind i, med den folkeafstemning, som førte os ind i De europæiske Fællesskaber, og vi har aldrig lagt skjul på, at vi føler, at arbejdet langsomt, men sikkert må gå i den retning, det går i nu: en øget demokratisering og en øget kontakt med De europæiske Fællesskaber og en udvidelse af det fredelige samarbejde mellem Europas nationer.

Vi er ikke til sinds at stemme for nogen af ændringsforslagene, selv om et af de ændringsforslag, der er fremsat, ligger meget tæt op ad, hvad vores ordfører sagde ved første behandling, idet vi dér ønskede, at kun partier i folketinget skulle kunne opstille ved valg til Parlamentet. Vi ønskede at finde et flertal for dette under udvalgsbehandlingen. Da det har vist sig at være totalt umuligt, ønsker vi at vise enigheden om det fremsatte forslag og vil derfor stemme imod alle ændringsforslagene.

Bollmann (CD):

På centrum-demokraternes vegne kan jeg også udtrykke tilfredshed med, at et så stort flertal er indstillet på at gennemføre de to lovforslag nu.

Vi kan kun beklage, at det ikke er lykkedes at overbevise de tre partier, som ikke kan stemme for nogen af ændringsforslagene, om det rimelige i vort synspunkt vedrørende underskriftsproblematikken, men vi finder det fortsat rimeligt, at adgangsbilletten til EF-Parlamentet er den samme som den, der gælder til folketinget. Derfor vil vi naturligvis stemme for ændringsforslag nr. 7. Hvis dette bliver forkastet, vil vi i konsekvens heraf stemme for ændringsforslag nr. 8, som er stillet af de radikale, og som går ud på 40.000 underskrifter.

Vi mener også, det vil være rimeligt, at et parti, der er repræsenteret i Europa-Parlamentet, automatisk er opstillingsberettiget ved et kommende EF-valg, uanset om man er repræsenteret i folketinget; derfor vil vi også stemme for dette ændringsforslag.

Derudover vil CD stemme imod de øvrige ændringsforslag.

Jeg skal slutte med at sige, at vi også beklager, at det ikke er lykkedes at få tilslutning til, at man tager hensyn til de særlige forhold, der gør sig gældende for slesvigske parti. Vi kan så kun håbe, at når vi engang skal til at tale om fælles EF-valglov for hele Fællesskabet, vil det være muligt at tage hensyn til de synspunkter, som kommer fra alle de forskellige mindretal i Europa.

Gert Petersen (SF):

Der var jo en græsk konge, der hed Pyrrhus. Han har givet navn til en speciel form for sejre, nemlig pyrrhusejre. Pyrrhus bestilte ikke andet end at sejre, og så sejrede han sig selv helt i stykker til sidst. Jeg kom til at tænke på ham, da jeg hørte en af ordførerne sige, at det var godt, man havde konstateret et så bredt og stort flertal her i folketinget for gennemførelse af den lovgivning, der her er tale om – en lovgivning, som jo også indebærer en ratifikation af EF-beslutningen om direkte valg til Europa-Parlamentet. Det kan den konservative ordfører, og andre ordførere naturligvis også, glæde sig over: at de her i dette folketing – med streg under »dette folketing« – har et så stort flertal. Berlingske Tidende har netop i dag offentliggjort den

[Gert Petersen]

seneste gallupundersøgelse over, hvad man mener om disse sager uden for dette folketing, men dog i den danske befolkning. Det var noget, som ikke burde være helt ligegyldigt for folketinget, men jeg er godt klar over, at murene her er blevet bygget så tykke og så solide, at det er vanskeligt for strømninger og tanker, der bevæger sig ude i folket, at nå ind igennem disse tykke mure.

Det, som fremgår af den gallupundersøgelse, Berlingske Tidendé offentliggør om stemningen, ikke i folketinget, ikke blandt disse 179, men stemningen blandt de 3½ mill. vælgere, som findes i dette land, er jo, at næppe nogen sinde har tilslutningen til tanken om dansk medlemskab af EF været så ringe, som den er nu. Kun 33 pct. af vælgerne ville stemme ja til medlemskab, hvis der var en ny folkeafstemning i dag, og der er ikke tale om noget tilfældigt tal; det fremgår også af en række andre opinionsundersøgelser, og det stemmer med en helt klar tendens år for år i de gallupundersøgelser, som er foretaget.

Hvis vi ser på holdningen til de direkte valg, holdningen til Europa-Parlamentet osv., ja, så ser det endnu ringere ud set fra EF-tilhængernes synspunkt, det vil sige set fra det synspunkt, som indtages af det, man kalder – og bevar mig da vel, det er det også – et bredt flertal i denne sal.

Jeg synes nok, man fra det brede flertals side skulle være opmærksom på, at denne forskel imellem flertallet herinde og flertallet ude i befolkningen kan gå hen og blive ganske farlig for udviklingen. Der tales så meget om mistillid til politikerne og mistillid til folketinget osv., og af og til er det uberettiget, men det er ikke uberettiget, når situationen på dette område er, som jeg netop har beskrevet den. Her synes jeg nok, at det brede flertal og de, der herinde glæder sig over det brede flertal, er med til at hælde olie på det bål, som hedder mistillid til politikerne.

Men jeg er godt klar over, at hvad selve sagen angår, så er løbet kørt, så kan man ude i befolkningen tænke og mene, hvad i alverdens riger og lande man vil, det er det brede flertal herinde aldeles ligegyldigt og underordnet.

Nu vel, vi mener i socialistisk folkeparti, som vi har givet udtryk for det tidligere, at dette lovforslag burde forkastes allerede af den grund, at det indebærer en ratifikation af beslutningen om de direkte valg. Vi har

alligevel stillet eller været med til at stille en række ændringsforslag til lovforslaget, som det foreligger. Det har vi gjort, fordi vi ville søge at sikre, når forslaget blev kørt igen, de bedste muligheder for den bredest mulige deltagelse fra landets befolkning.

Derfor må vi vende os skarpt imod, at det skal være så vanskeligt, at man vil kræve et så højt antal underskrifter, hvis kredse, som ikke er repræsenteret i folketinget, ønsker at deltage. Her må gælde de samme regler som ved folketingsvalg.

Vi finder det aldeles forkasteligt, at sådanne kredse, hvis de har samlet underskrifter ind og opnået at blive repræsenteret i det såkaldte Europa-Parlament, igen skal ud at samle underskrifter. Er de først repræsenteret, så må de have den samme ret som andre partier, der er repræsenteret i Europa-Parlamentet, til at stille op på ny uden atter at skulle indsamle underskrifter.

Netop fordi vi ønsker denne bredde, afskaffer vi jo også partibegrebet, eller rettere sagt supplerer partibegrebet med begrebet kandidatlister.

Endvidere har vi mærket os, at man fra flertallets side herinde også vil køre disse direkte valg efter en valgmetode, der stiller mindretal og mindre partier så dårligt som overhovedet muligt. Også dette foreslår vi ændret, idet vi foreslår de samme valgoptællingsregler som ved folketingsvalg. Det ligger ganske konsekvent i forlængelse af, at vi foreslår de samme underskriftsregler som ved folketingsvalg.

Endelig er vi medforslagsstillere til et ændringsforslag, hvorved vi ønsker at understrege, at selv om dette lovforslag vedtages, så accepterer folketinget ikke dermed nogen udvidelse af Europa-Parlamentets kompetence. Endvidere slås det fast, at enhver sådan udvidelse af Europa-Parlamentets kompetence ikke er hjemlet uden den procedure, som er beskrevet i grundlovens § 20, og at dette også gælder akter fra Europa-Parlamentet, som i realiteten overskrider Europa-Parlamentets kompetence uden at være hjemlet i en udtrykkelig ændring af denne kompetence. At det sidste er sket gang på gang, det kan der holdes et langt foredrag om, hvilket tiden ikke tillader her, men vi kan måske komme tilbage til det ved tredje behandling.

Under alle omstændigheder: vi mener, det er særdeles nødvendigt, at man får fastslået

[Gert Petersen]

disse ting. Man kan sige: ja men det er banaliteter, det siger jo sig selv. Men erfaringerne har vist os – og jeg tror, erfaringerne har vist det store flertal af den danske befolkning, som helt åbenbart nu er modstandere af fællesmarkedet – at den slags banaliteter kan det være nok så nødvendigt og rimeligt at få fastslået og få skrevet ned. Under alle omstændigheder må man tage den omstændighed, at også dette ændringsforslag, altså nr. 22, afvises af flertallet, som et udtryk for, at man fra flertallets side frygter at få fastslået, hvad man selv kalder en banalitet. Det giver jo os andre mistanke om, at det nok ikke er nogen banalitet alligevel, men at det, man pønser på fra flertallets side, er før eller senere at foretage handlinger, som strider mod det, som man selv kalder en banalitet, som strider imod det ændringsforslag, som er foreslået her, og som man givetvis – det har jeg forstået – vil forkaste.

Jeg skal sige til allersidst, at vi fra SFs side ønsker fornyet udvalgsbehandling mellem anden og tredje behandling.

Ib Nørlund (DKP):

Det, der sker nu, er, at den tunge EF-ende her i folketinget sætter sig bredrumpet på tinget og sætter sine sager igennem. Kernen i foretagendet er blevet socialdemokratiet, konservative og venstre. De andre partier uden for regeringspartiet har været så elskværdige at se bort fra alle deres særlige ideer og forestillinger for at skabe denne uskønne enhed. Det skal køres igennem, det er presset fra EF, der gør sig gældende. Jeg ser, at i Information i dag siger hr. Ole Espersen også rent ud, at det er sagen.

Og så har man altså ekstra tilslutning fra CDs gruppe, som jo ikke alene er 100 pct., men 150 pct. EF-folk, og det kan man da glæde sig over. Man har tilslutning fra kristeligt folkeparti, som frygter det mindste smut-hul for modstanden imod EF. Og man kan da også glæde sig ved tilslutningen fra fremskridtspartiet, som understreger, at dette netop skal tjene til at give Parlamentet større vægt inden for hele EF-systemet og altså tilsvarende mindre dansk selvstændighed. Det er man meget glad ved. Jeg synes, det bør bemærkes, at fremskridtspartiets tidligere forsigtige flirt som en slags delvist modstandparti afsløres på denne måde.

Det erkendes, at denne større vægt fra en del af tilhængerens side også går i retning af at sikre EF-Parlamentet øgede beføjelser. Hr. Arne Christiansen har ikke lagt skjul på sine ønsker og fornemmelser i så henseende, og hr. Ole Espersen erkender det også i den nævnte artikel. Men efter at man har lavet denne blok, så hører man ikke på argumenter, man kører det hele igennem, man tager det som den såkaldte stiltiende ratificering. Hr. Erik Holst kunne oplyse, at der var overvejelser i den socialdemokratiske gruppe, men jeg forstår, at disse overvejelser ikke har fået lov til at komme til udtryk ved en afstemning her i tinget i forbindelse med ratifikation af dokumenterne.

Alt dette varsler noget om, hvad vi kan komme ud for, hvis man vandrer videre ad den vej, som man her vil slå ind på.

Jeg skal, på trods af forholdene, sige lidt om vores stilling til de ændringsforslag, der foreligger.

Vi er imod det første ændringsforslag, om én valgkreds, omfattende Grønland, fordi vi mener, at det også er en måde at indblande sig i Grønlands forhold til EF på. Det er vi modstandere af.

Ændringsforslag nr. 2, som drejer sig om, at man ikke skal bedømmes ud fra sit almindelige omdømme, opfatter vi mere som Glistruppartiets eget anliggende, og vi vil ikke deltage i afstemningen om det.

Hvad angår en række af de ændringsforslag, som vi selv er medforslagsstillere til, så vender de sig mod en række former for trakasserier og nogle gange også småligheder, vendt imod den tværpolitiske modstand her i landet.

Det gælder dette, at hvis en sådan liste er indvalgt i Europa-Parlamentet, så skal den samle underskrifter, hver gang der skal være Europavalg.

Det gælder den raffinerede måde at genere den tværpolitiske modstand på, ved at man tvinger lister, der anmelder sig, til at kalde sig partier, på trods af at de ikke er partier og ikke vil være partier. Hvorfor i alverden man ikke engang på et sådant område kan give en indrømmelse, ja, det får man selv svare for.

Det gælder spørgsmålet om antallet af underskrifter. Det er ikke for os et hovedspørgsmål i den givne sammenhæng, men netop denne vilje til chikane synes vi bør

[Ib Nørlund]

imødegås. Derfor vil vi stemme både for det forslag, vi selv er medforlagsstillere til, og, hvis det ikke skulle gå igennem, så for det radikale ændringsforslag – og hvis det ikke går igennem, så vil vi virke alligevel.

Af tilsvarende grunde stemmer vi imod kristeligt folkepartis og fremskridtspartiets indstillinger til denne side af sagen.

Vi er imod at indblande højesteret i nogen godkendelse af noget valg her og stemmer imod de pågældende ændringsforslag.

Endelig er der det ændringsforslag, som er stillet af retsforbundet, som i lovsform vil erklære, at det vil være uden gyldighed for Danmarks vedkommende, hvis Europa-Parlamentet styrker sin stilling og ophæver suveræne rettigheder.

Vi forstår fuldt ud meningen og den gode hensigt med dette forslag. Der kan være en betænkelighed hos os i den forstand, at vi mener, Parlamentet faktisk allerede har tiltaget sig rettigheder, der ikke tilkommer det. Men netop på baggrund af den måde, man har lavet betænkningen på – for der er nemlig sket en lille forandring i løbet af dens udarbejdelse – synes vi nok, det er vigtigt at stemme for retsforbundets ændringsforslag.

Der er sket det, at det, der oprindeligt var en ensidig socialdemokratisk erklæring om, at forslaget kun vedrører valgmåden, er blevet ændret til en erklæring, der henviser til, at udenrigsministeren har oplyst, at det er sådan. Det betyder faktisk, at den eneste garanti for, at man virkelig mener noget med det, der er erklæret fra socialdemokratisk side, er, at udenrigsministeren har oplyst, at det er sådan og sådan. Så kan jeg godt forstå, at retsforbundet føler trang til at sige: når I har sagt alle de ting, må det også fastslås lovmæssigt. Og jeg synes, at socialdemokratiet befinder sig i en højst besynderlig situation efter de manøvrer, man har lavet i denne forbindelse.

Det, alle EF-partiernes repræsentanter fremhæver, er, at disse EF-valg endelig ikke må blive en bedømmelse af EFs virke og en bedømmelse af Danmarks medlemskab af EF, og når man gentager det så mange gange, må det jo være, fordi man frygter – og det forstår jeg også – at det virkelig kommer til at stå i centrum for valgkampen. Det er aldeles naturligt, men det er også afslørende, at man er så nervøs på disse områder.

Med disse valg har man filtret sig ind i systemet på en sådan måde, at man er blevet tvunget til også for en gangs skyld at give en lille blottelse over for befolkningens modstand. Den mulighed bør efter vores mening udnyttes til at gøre det så vanskeligt som muligt at videreføre hele integrationen under EF.

Vi kan godt se, at det, man gør fra den anden side, og som man vil bruge valgene til, er at tilrettelægge en sådan indordning, endda ved hjælp af europartier og al den slags. Men det, der faktisk er ved at ske, er, at man, ligesom man ved folkeafstemningen i 1972 sagde: ja men herregud, det er kun et økonomisk arrangement, det drejer sig om, nu siger: ja, ja, bare rolig, det er bare et lille politisk arrangement, vi skal lave her. Og så får vi følgerne bagefter, på samme måde som det gik efter folkeafstemningen. Det er det, vi advarer imod. Vi ser meget vel, at man fra EF-partiernes side forbereder en kampagne for at få folk til at se bort fra, at dette er et yderligere skridt på vej til den europæiske union, som man fabler om. Der mobiliseres allerede EF-fonds, det er meget svært at få at vide nøjagtigt, hvor store de er, og hvor mange midler der allerede er brugt på denne EF-propaganda, som jo findes på EFs budget, men det varsler, hvordan man agter at prøve at sætte ind i de politiske stridigheder, som kommer.

Det er måske heller ikke helt tilfældigt, at en af dansk pengeverdens store, Nils Foss, nylig har udgivet en erindringsbog, hvor han også fortæller lidt om, hvordan man lagde det til rette, dengang kampagnen op til folkeafstemningen skulle føres fra den side. På et tidspunkt, hvor de store herrer i industri og andre finansforetagender syntes, at EF-politikerne ikke klarede deres opgave tilstrækkelig godt, tog han initiativet med andre til at få grebet dybt i tegnebogen og lagt penge på bordet, for når man kunne reklamere for sæbe og al den slags, som det blev sagt på daværende tidspunkt, så kunne man vel også reklamere for sådan en vare; det var bare penge, der skulle til.

Det samme trækker det op til igen. Jeg tror, at disse ting har en aktuel betydning, og derfor opfordrer vi til, at hele den vidtspredte modstand, som findes i dette land, og som også tidligere her i dag har været dokumenteret, finder veje til at samle sig til en sådan

[Ib Nørlund]

kraft, at valget bliver noget ganske andet, end dets initiativtagere havde regnet med, og bliver til en folkelig aktion for at styrke dansk selvstændighed.

Niels Helveg Petersen (RV):

Ved vedtagelsen af denne valglov til EF-valget sker der jo ikke kun det, at man vedtager en valglov, der sker også en ratifikation af regeringens underskrift på aftalen om de direkte valg. Det radikale venstre udgør som bekendt ikke en basis for denne regerings underskrift i sin tid, men vi indser, at direkte valg nu er en politisk kendsgerning, og den radikale folketingsgruppe vil stemme for valgloven.

Vi opfatter det i øvrigt sådan, at der under sagens behandling er sket en afklaring derved, at det står fast, at Parlamentet ikke, ved at man overgår til at udpege forsamlingen ved direkte valg, får øgede beføjelser i forhold til det, det har som indirekte udpeget organ. Vi mener, det er af en klar interesse at få dette slået tydeligt fast. Der ændres ikke ved, at Parlamentet overgår fra at være indirekte udpeget til at være direkte valgt, noget som helst i Parlamentets beføjelser. Derimod ændrer det formentlig, sandsynligvis, og jeg vil endda sige forhåbentlig, ved den indflydelse, Parlamentet faktisk har, derved at man lytter til de råd, som den rådgivende forsamling giver.

Hvad selve valgloven angår, så er der unægtelig nogle slemme pletter på loven. Der er for det første det strenge underskriftskrav om 62.000 underskrifter. Det radikale venstre ville ikke finde det rimeligt at anvende samme grundlag som ved folketingsvalg: underskriftskrav på ca. 18.000 stemmer. Vi mener, at det, hvor der er tale om, at et mandat alt efter valgdeltagelsen koster et sted mellem 150.000 og 200.000 stemmer – måske endda mere, hvis valgdeltagelsen bliver ekstraordinært høj – er rimeligt at stille et noget højere krav til underskrifter end de 18.000, vi har ved folketingsvalg. Hvis man tager udgangspunkt i de regler, der gælder ved folketingsvalg, vil man se, at man kan blive repræsenteret i de praktisk forekommende tilfælde ved at have 62.000 stemmer, og man skal indsamle mindst 18.000 stemmer for at deltage.

Hvis vi vil holde nogenlunde samme forhold imellem indsamlede underskrifter og de stemmer, der er nødvendige for at give repræsentation, ved folketingsvalg og ved de europæiske valg, så er kravet om de 62.000 underskrifter under alle omstændigheder klart i overkanten, og det kan vi ikke fra det radikale venstres side acceptere. Hvis der skulle være nogen forskel, måtte det snarest være den anden vej: at man ved et valg, hvor der kræves så højt et stemmetal for at vælge et mandat, snarere måtte være mere store end mindre store. Men det er den anden vej, man går. Og det er overordentlig uheldigt, at underskriftskravet efter denne lov er opstillet på en sådan måde, at det er vanskeligere at indsamle underskrifter i forhold til repræsentationsgrænsen, end det er ved folketingsvalg, og jeg savner enhver rimelig begrundelse for, at det ved disse valg skal være vanskeligere end ved folketingsvalg at indsamle underskrifter og deltage i valghandlingen.

Regeringsforslaget er i øvrigt tindrende ulogisk på et andet punkt. Hvad er egentlig grunden til reglen om, at en kandidatliste, som ikke er et politisk parti, og som har opnået valg til Det europæiske Parlament, skal ud at samle underskrifter igen næste gang, 5 år efter? Hvad er grunden til, at man ikke kan behandle en sådan kandidatliste ganske som et politisk parti, der har opnået repræsentation i folketinget? Hvis man skal drage nogen parallel til de almindelige regler, der gælder i vor valglov, måtte man selvfølgelig sige, at den, der har indsamlet underskrifter, deltager i valget og fået valgt et mandat eller to, har en selvfølgelig ret til at deltage i den næste valghandling uden fornyet indsamling af underskrifter.

Jeg vil gerne spørge indenrigsministeren meget direkte: hvad er grunden til, at man har denne regel? Hvad er grunden til, at man ikke følger den logik, der er i valgloven, men indfører en helt særlig regel i valgloven til Det europæiske Parlament? Der hviler en fæl mistanke over det: at den absolut eneste grund til, at man har en sådan regel, er, at man vil søge at genere grupperinger, som ikke er politiske partier, mest muligt i at opnå valg og genvalg til Det europæiske Parlament. Der er efter min opfattelse ingen som helst anden begrundelse for denne regel, end at man vil genere Folkebevægelsen mod EF. Men jeg spørger altså indenrigsministeren,

[Niels Helveg Petersen]

om han kan give mig en anden begrundelse end denne.

Af de øvrige ændringsforslag er der en hel del tekniske. Vi støtter forslaget om at anvende de samme divisorer som ved folketingsvalg. Vi støtter forslaget om, at der i selve loven kan stå »kandidatlister« og ikke nødvendigvis »parti«. Vi finder, at der også her i formuleringen ligger en smålighed og småchikane over for grupper i befolkningen, som ikke er og ikke ønsker at være organiseret som politisk parti.

Vi kan derimod ikke støtte de forslag, som kristeligt folkeparti har stillet. Vi kan heller ikke støtte det ændringsforslag, som er stillet af retsforbundet og andre, og som fastslår, at der ikke her ved valgloven sker noget, som ikke er i overensstemmelse med grundloven. Den danske valglov indeholder jo heller ikke regler om, at valgloven ikke er i strid med grundloven, så det er ikke nogen særlig logisk bestemmelse.

Jeg vil gerne sige – og det fremgår i øvrigt af, hvad jeg har sagt – at jeg er enig i, at i og med, at man overgår til direkte valg, sker der ingen ændring i Parlamentets beføjelser. Afgørende ændringer af Parlamentets beføjelser kan jo kun ske ved egentlige traktatændringer. Vi mener, at det, der står her, ikke hører hjemme i en valglov.

Det radikale venstre vil medvirke til lovforslagenes endelige vedtagelse, men det er en stor skuffelse for os, at det har vist sig umuligt at få rettet så meget som et komma i det forslag, regeringen har fremsat. Vi mener, det er et helt unødvendigt og utiltalende tromleri i disse sager, hvor man på flere vigtige småområder i lovgivningen kunne have givet indrømmelser, som ikke ville have været fundamentale, men som ville have vist, at man havde en vilje til at imødekomme nogen kritik af loven. Jeg mener, tromleri af den art er ganske overordentlig farlig for selve EF-sagen, når der i befolkningen meget let kan danne sig det indtryk, at der også i andre sager sker en nedtromling af andres synspunkter. Derfor mener jeg, regeringen og de øvrige partier, som står bag og modsætter sig enhver form for ændringer, faktisk foretager en uklog politisk handling, der ydermere på adskillige punkter er aldeles ulogisk.

Honoré (KrF):

Da vi jo ikke har dette lovforslag til første behandling, skal jeg fortrinsvis komme ind på spørgsmål, der har med ændringsforslagene at gøre, og deriblandt først og fremmest spørgsmålet om, hvem der skal være berettiget til at opstille kandidater til valg til Europa-Parlamentet. Vi mener – og det fremgår af vores ændringsforslag – at kun partier, der er repræsenteret i folketinget, skal have mulighed for at opstille kandidater til dette valg. Vi går derfor imod den del af lovforslaget, der indebærer, at andre partier end de i folketinget repræsenterede skal kunne opstille, og vi går også imod ændringsforslag, der vil gøre det muligt for grupper uden for folketinget, der ikke er partier, at deltage i Europa-Parlamentsvalget. Det skyldes ikke, at vi ikke kan se, at der kan ligge en demokratisk intention i det; det anerkender vi fuldt ud, og vi kan da godt se noget pænt i, at man har prøvet at tage hensyn til det. Det skyldes i hvert fald slet ikke, at vi er direkte mod Folkebevægelsen imod EF; det er altså ikke af hensyn til denne, vi har disse tanker. Hvis der havde været en folkebevægelse med et andet navn og et andet program, ville den også være ramt af den tanke. Vores ønske med og vores begrundelse for det ændringsforslag, vi har stillet, er, at også vi ønsker et nært samarbejde mellem folketing og danske medlemmer af Europa-Parlamentet, og vi har meget svært ved at se, at man kan få dette nære samarbejde og denne tætte opfølgning af, hvad Europa-parlamentarikerne foretager sig – denne idéudveksling mellem folketingsmedlemmer og Europa-parlamentarikere – medmindre man indskrænker det til folketingets partier at kunne opstille til Europa-Parlamentsvalg.

Det mærkelige er jo, at de fleste andre partier – jeg tror, næsten alle partier her i folketinget – deler dette ønske om et sådant tæt samarbejde. Men så bør man da stemme for vort ændringsforslag, for dette ændringsforslag anviser den eneste logiske vej til en sikker, partimæssigt forankret kontakt mellem folketing og Europa-Parlament.

Navnlig socialdemokraterne burde støtte vores ændringsforslag. Socialdemokraterne gik jo i sin tid ind for, at kun folketingsmedlemmer kunne vælges til medlemmer af Europa-Parlamentet. Så langt gik man altså for at sikre en sammenkædning af Europa-Parlamentet og folketinget. Nu anviste dette

[Honoré]

forslag et forkert middel til at realisere et rigtigt mål: sammenkædning mellem Europa-Parlamentet og folketinget. Men så foreslår vi et rigtigt middel til at nærme sig dette rigtige mål, som socialdemokraterne i sin tid ønskede at realisere. Altså burde socialdemokraterne, logisk set i hvert fald, stemme herfor.

Vi havde selvfølgelig også gerne set, at det konservative folkeparti ville stemme for et forslag, som de selv har anvist som et rigtigt middel til at virkeliggøre det rigtige mål, og navnlig burde da EF-modstanderpartierne stemme for vort forslag. At dømme efter deres egne udtalelser frygter de jo, jeg havde nær sagt mere end alt andet, at Europa-Parlamentet så at sige hæver sig op over de nationale parlamenter, isolerer sig fra dem, får mere magt over de nationale parlamenter. Men hvordan vil man forhindre det, medmindre man sørger for en tæt kontakt mellem nationale parlamenter og Europa-Parlamentet?

Men så ser vi, at de samme partier går imod denne principielle holdning ved at foreslå, at grupper uden for folketinget kan opstille på så lempelige vilkår som muligt. Hvorfor forlader disse partier denne principielle holdning om sammenkædning mellem folketing og Europa-Parlament? Det gør de, tror jeg, af taktiske grunde, fordi de vil give vennerne i Folkebevægelsen mod EF muligheder for at få mandater i Europa-Parlamentet, noget, som, så vidt jeg ved, Folkebevægelsen mod EF ikke i sin tid blev stiftet for at få. Længere rækker principperne for disse partiers vedkommende altså ikke.

Vi kan derfor anbefale vort ændringsforslag, mener jeg, til både EF-tilhænger- og EF-modstanderpartier.

Vi agter også at stemme for ændringsforslag nr. 20 om anvendelse af en divisor, der er mere rimelig over for de mindre partier.

Ib Christensen (DR):

Da dette lovforslag blev fremsat og var til første behandling, forlød det, at regeringen sandelig var åben og imødekommende over for både det ene og det andet: man kunne forhandle om underskriftskrav, og man kunne forhandle om både det ene og det andet. Det viste sig imidlertid meget hurtigt under udvalgsbehandlingen, at der aldeles ikke

kunne forhandles om noget som helst, men at regeringens forslag lige til sidste komma skulle køres igennem, og nu har man altså fået nogle venner – de sædvanlige – til at hjælpe regeringen igennem.

Det er endog sket på den måde, som tidligere påpeget af ordførere, at de oprindelige mindretalsudkast, som socialdemokratiets medlemmer af markedsudvalget havde udarbejdet, om, at dette forslag alene vedrører valgmoden, og at der ikke hermed sker nogen ændring i Parlamentets beføjelser, er udgået af denne fællesbetænkning fra socialdemokratiet, venstre og de konservative og indskrænket til et referat af, hvad udenrigsministeren skal have sagt i udvalget. Altså en afgjort og klar svækkelse.

Fremskridtspartiet forbyder jo endnu en gang: fremskridtspartiet, der gerne af og til vil gøre sig til af at være lidt EF-kritisk, accepterer det her med hud og hår og anerkender det oven i købet som det, man kalder et demokratisk fremskridt, uagtet man realistisk erkender, at de direkte valg vil føre til en øget indflydelse for EF-Parlamentet. Så vil jeg gerne spørge: hvis dette EF-Parlament får øget indflydelse, hvem sker det så på bekostning af? Kan det være andre end EFs Ministerråd, dér, hvor vi har den såkaldte vetoet? Det er heller ikke lykkedes at klargøre, om denne vetoet, der sigtes til, er uændret, er den i Luxembourg nedfældede, eller det er den vetoet, der kun gælder på begrænsede områder i henhold til traktaten. Ej heller det er der klarhed om.

Endvidere bør såvel fremskridtspartiet som andre være klar over, at der er kommet utallige tilkendegivelser om, at de direkte valg skal være det instrument, der fremmer unionsplanerne. Vi ser det i Tindemansrapporten, der klart udtrykker, at dertil skal de direkte valg bruges. Vi ser det i de valgprogrammer, som forskellige EF-partier udarbejder i denne tid og gennemfører, og der er kommet klare tilkendegivelser derfra om, at dette her er et skridt på vejen. Derfor er der altså en nøje sammenhæng mellem en udhuling af Danmarks selvbestemmelsesret og gennemførelse af dette lovforslag, selv om der altså ikke umiddelbart er tale om, at Parlamentet officielt får overdraget øgede beføjelser i og med, at dette lovforslag køres igennem.

[Ib Christensen]

Chikanen mod mindre partier og grupper, som kunne tænkes at opstille uden for partierne, er jo helt øjensynlig. Det rigoristiske underskriftskrav har man ikke villet vige fra; ikke engang 40.000, som de radikale foreslår, vil man gå med til. Anvendelsen af en mere rimelig forholdstalsvalg måde: den Sainte-Laguéske metode, som foreslået af retsforbundet og andre i stedet for den d'Hondtske, vil man heller ikke høre tale om, uagtet der kun er tale om et meget begrænset antal mandater, der skal vælges.

Endelig – og det er det groveste – vil man end ikke tillade, at en tværpolitisk gruppering, som får valgt repræsentation til dette EF-Parlament, uden videre kan opstille igen, men en sådan gruppering skal sandelig ud igen at samle underskrifter. Jeg spurgte under første behandling ministeren tre gange om grunden hertil og fik ikke noget klart svar. Jeg håber, hr. Niels Helveg Petersen får større held til at få regeringens svar på denne uhyrlighed, som bevirker, at et hvilket som helst parti i folketinget, helt ned til 1 mandat, uden videre kan opstille til EF-Parlamentsvalg, når som helst der er EF-Parlamentsvalg, mens derimod f. eks. Folkebevægelsen mod EF, hvis den får valgt 4–5 mandater, eller hvor mange den får – flere forhåbentlig – skal ud at samle 62.500 underskrifter igen. Det er jo helt fuldstændig vanvittigt og totalt og aldeles usagligt. Det er måske derfor, det er så svært at hale et svar fra regeringen på dette spørgsmål frem.

Angående ændringsforslag nr. 22 siger hr. Niels Helveg Petersen, at det klart skal slås fast, at der i og med dette lovforslags gennemførelse ikke sker nogen øget kompetencetildeling. Men samtidig – og det må jo så forbavse – vender hr. Niels Helveg Petersen sig imod, at dette bliver slået klart fast på den klareste og mest entydige måde, det kan ske på, nemlig i selve lovteksten og ikke bare i en forkølet og tvetydig bemærkning i indenrigsministerens fremsættelsestale eller i et referat af, hvad udenrigsministeren skal have sagt i markedsudvalget. Det forekommer mig noget ulogisk. Da det endvidere kun er fastslået af det, som regeringen og EF-partierne her i salen hævder er tilfældet, kan jeg ikke se nogen saglig begrundelse for, at man ikke kan støtte vores ændringsforslag.

Dertil kommer, at man ikke i det danske folketing har den skik, at man ratificerer en

konvention som den, der her er tale om, om de direkte valg, hvorpå man så ved en anden handling i folketinget beslutter, om der skal gennemføres en valglov; man har altså ikke denne todelte beslutningsproces, som man har i visse andre landes parlamenter, også EF-landes. Det gør det da særlig nødvendigt, at der, når der ikke er nogen egentlig ratifikationsproces ud over det, der sker i og med, at dette lovforslag – beklageligvis – formentlig bliver gennemført i dette ting, klart i selve valgloven fastsættes regler for lovens grænser. Det er ikke spor videregående, tværtimod svarer det ganske og aldeles nøje til det, den franske nationalforsamling for Frankrigs vedkommende har gennemført for at fastsætte grænserne for loven. Da Danmark jo da i hvert fald tidligere har optrådt på linje med Frankrig med hensyn til skepsis over for forøgelse af de overståtslige organers magt i EF, ville det da være naturligt – hvis denne skepsis stadig væk var den officielle politik – at støtte et fuldstændig og aldeles tilsvarende forslag i den danske valglov. Jeg beklager, at regeringen eller dens støttepartier heller ikke på det punkt i denne sag har været til at rokke ud af stedet.

Derfor er min konklusion af dette på retsforbundets vegne, at dette her er helt utrolig udfordrende. Det er groft udfordrende over for folketinget, at man ikke har underkastet dette her nogen som helst reel udvalgsbehandling med sigte på at opnå den bredest mulige tilslutning, således at man da i hvert fald ikke udfordrer det befolkningsflertal, der er imod EF-politikken, ved at komme med en valglov, der chikanerer de potentielle og mulige repræsentanter for dette folkeflertal. Det er groft udfordrende, og det kan kun fortolkes på den måde, at man i magtens arrogance tror, at man kan køre det sådan.

Men jeg tror, man tager fejl. Jeg tror, det sammen med den fortsatte underkastelse under EF afstedkommer en folkelig reaktion, som vi allerede kan se i kraft af den ene opinionsmåling efter den anden. Derfor må vi drage den konklusion, at det flertal, der står bag ved dette lovforslag og ønsker det gennemført med hud og hår, ønsker konfrontation, og den vil komme i form af EF-valget; de har selv lagt op til den, og de skal få kampen.

Litha Christiansen (VS):

[Litha Christiansen]

Så er vi nået frem til anden behandling af dette lovforslag. De direkte valg til EF-Parlamentet er snart en realitet, på trods af at langt, langt størstedelen af den danske befolkning er modstandere af et direkte valg til EF-Parlamentet. Men igennem skal det åbenbart. Som vi også påpegede ved første behandling af dette lovforslag, er målet, at vægten skal forskydes fra de nationale forsamlinger, herunder folketinget, til det overnationale EF-Parlament. Et direkte valg vil betyde en styrkelse af EF og vil give EF-Parlamentet større autoritet.

Diskussionerne omkring forslaget har jo især kredset om, hvorvidt Parlamentet har fået og fremover vil få øgede beføjelser. EF-tilhængerne bliver ved med at sige, at det er de rene usandheder, at beføjelserne er og stadig bliver udvidet, men virkeligheden er en anden, og det ved vi alle.

Allerede i dag har EF-Parlamentet beslutende myndighed, når det drejer sig om budgetterne. EF-Parlamentets muligheder for at lovgive over finansloven styrkes stadig. I 1977 har Parlamentet uden Rådets samtykke opført 3 nye konti, og på trods af at beløbet i dag er latterlig lille, må det ses som en udvikling mod stadig større beføjelser til Parlamentet.

På grundlag af Bertrandbetænkningen vedtog EF-Parlamentet på sit møde den 10. juli 1975 en udtalelse om Den europæiske Union. Heri hedder det i stk. 4, jeg citerer:

»Det nuværende fællesskabs dynamiske karakter skal bevares fuldt ud. Unionens beføjelser skal gradvis og under hensyntagen til medlemsstaternes vitale interesser udvides, navnlig hvad angår a) udenrigspolitikken, hvor den eksisterende samarbejdsordning bør udvides og styrkes og nye fremgangsmåder bør udarbejdes, således at fællesskabet i international sammenhæng kan tale med én stemme, b) sikkerhedspolitikken, c) social- og regionalpolitikken, d) uddannelsespolitikken, e) den økonomiske og monetære politik, f) en budgetpolitik på fællesskabsniveau, g) politikken vedrørende energi og forsyning med råstoffer, h) en politik for videnskabelig og teknologisk forskning. Unionen skal på grundlag af en kollektiv udøvelse af de fælles beføjelser være i stand til at overtage ansvaret for nye sagsområder.«

Der er ingen tvivl om, i hvilken retning vinden blæser. Målet er stadig skabelsen af

en egentlig europæisk union, og faktisk er man allerede nået langt. EF-Parlamentet beskæftiger sig i stigende grad med netop disse områder i form af debatter om ikke-traktatlige emner, her tænker jeg først og fremmest på de udenrigspolitiske emner, og så plejer EF-tilhængerne her altid at sige: det kan EF-Parlamentet da godt diskutere, men det har ikke nogen som helst betydning. Og det er jo løgn.

Et kontant eksempel på dette havde vi i fredags omkring Sydafrikadebatten. På trods af at Danmark sidste år i FN stemte for langt mere vidtgående resolutioner mod apartheidstyret i Sydafrika, er man faktisk nu allerede ved at tale med én stemme i EF, som det hedder i den tidligere citerede udtalelse fra EF-Parlamentet.

Danmark valgte at springe fra resolutionerne. Hvorfor nu denne kursændring i Danmarks udenrigspolitik over for det racistske styre i Sydafrika? Naturligvis fordi Danmark lod sig presse af de øvrige EF-lande, som stadig har væsentlige økonomiske interesser i Sydafrika. Det ellers så højt besungne nordiske samarbejde måtte for Danmarks vedkommende opgives til fordel for EF-landenes økonomiske interesser i Sydafrika.

Så langt er man kommet i praksis, og så er det flintrende ligegyldigt, om vi endnu en gang i dette lovforslag skriver, at grundlovens § 20 om suverænitetssafgivelse skal overholdes. Overtrædelser bliver ikke bedre af, at det nu er to love, man overtræder.

VS vil i erkendelse af den skitserede udvikling undlade at stemme for ændringsforslag nr. 22, men vil i øvrigt stemme for alle de af retsforbundet, DKP og SF stillede ændringsforslag. Disse vil være med til at give de små partier og bevægelser – og her tænker jeg først og fremmest på Folkebevægelsen mod EF – større muligheder for at få indflydelse på de kommende direkte valg. I øvrigt fastholder VS stadig sin stilling til de to fremsatte lovforslag og vil derfor stemme imod forslagene som helhed. Det eneste lille håb, der nu er tilbage, er, at EF-bureaukratiet vil langsommeliggøre gennemførelsen af disse forslag, men på trods af dette er den europæiske enhed i dag ved at være en kold og kynisk kendsgerning.

Indenrigsministeren (Egon Jensen):

Af hensyn til tingets værdighed skal jeg ikke som den sidste ordfører bruge ordet »løgn« om nogen argumentation, der er fremført her fra talerstolen, men jeg vil gerne sige, at regeringens formål med et lovforslag er selvfølgelig at få flertal for dette. Andet og mere ligger der ikke heri. Dette er et reelt lovforslag, som har været ganske nøje overvejet, endda igennem lang tid, og det har gennemgået en hel del processer, før det blev forelagt for folketinget. Chikane og forsøg på at genere andre er noget, der ligger os fjernt. Det, det drejer sig om fra vores side, er, at der skal være en vis rimelighed i alting, også i de regler, som skal gælde ved valg til Europa-Parlamentet.

Jeg agter ikke at svare de enkelte ordførere, men skal til gengæld gøre nogle bemærkninger om de ændringsforslag, som er stillet.

Allerede ved første behandling af regeringens forslag til lov om valg af danske repræsentanter til Europa-Parlamentet var det klart, at forslaget i det væsentlige var sikret vedtagelse af et solidt flertal. Nu kan vi ydermere konstatere, at der er et flertal, nemlig socialdemokratiet, venstre og konservative, som indstiller lovforslaget til vedtagelse uændret.

Når vi dertil føjer, at yderligere 4 partier, fremskridtspartiet, centrum-demokraterne, radikale og kristeligt folkeparti, som repræsenterer vel et halvt hundrede stemmer her i salen, også indstiller lovforslaget til vedtagelse, når deres ændringsforslag er forkastet, må vi altså konstatere, at lovforslaget, som det kommer til at foreligge formentlig efter afstemningen her, vil have et flertal på omkring 150 stemmer ud af de 179, som er i salen. Og så er der vel nogle nuancer her og dér.

To partier, socialistisk folkeparti og retsforbundet, indstiller lovforslaget til forkastelse, og kommunisternes standpunkt virker lidt uldent i betænkningen, men jeg må vel antage, at de tilligemed venstresocialisterne er at finde på modstandersiden. Det var i hvert fald det, der fremgik af deres bemærkninger herfra.

Der er stillet nogle ændringsforslag både af tilhængere og af modstandere af lovforslaget, og jeg skal tillade mig at gøre nogle enkelte bemærkninger om de ændringsforslag, der er stillet af tilhængerpartierne.

Fremskridtspartiets forslag om, at Grønland skal indlemmes – i citationstegn, om jeg så må sige – i den danske valgkreds, kan jeg uden videre afvise. Det samme gælder forslaget om, at højesteret skulle have overdraget beføjelserne til endeligt at træffe afgørelse om valgets gyldighed. Også forslaget fra fremskridtspartiet og retsforbundet om, at der ikke skulle opstilles særlige værdighedskrav i loven, må vi bestemt tage afstand fra, og det samme gælder bestemmelsen om, at det er folketinget, der afgør mandaternes gyldighed. Vi behøver bestemt ikke hverken højesteret eller andre domstole indblandet i noget sådant. Når det drejer sig om valg til Europa-Parlamentet, bør medlemmernes værdighed i hvert fald være lige så høj som dette folketings medlemmers.

Herudover drejer ændringsforslagene sig i det væsentlige om, hvilke betingelser der skal være opfyldt, for at et parti kan få adgang til at opstille kandidater til valget. 6 partier har stillet forslag om, at en partidannelse, som har opnået repræsentation i Europa-Parlamentet, skal være fritaget for at samle underskrifter til næste valg, også selv om den ikke er repræsenteret i folketinget.

Som bekendt er det efter regeringens forslag således, at kun de partier, der er repræsenteret i folketinget, har adgang til uden videre at indlevere kandidatlistener. Regeringen må fastholde, at denne ordning er den mest hensigtsmæssige. Der er ikke nogen som helst garanti for, at en organisation er af en sådan fasthed, at det 5 år senere vil have nogen mening at lade den være opstillingsberettiget. Man kan meget vel forestille sig, at der allerede på anmeldelsestidspunktet kun vil være tale om en meget løs organisation, måske bestående af indbyrdes vidt forskellige fraktioner, så alene fordi der er så megen usikkerhed derom, er der ingen som helst grund til at give en særret for dem, der opstiller på den måde.

Endvidere har der været diskussion om antallet af underskrifter. 5 partier har foreslået kravet nedsat fra 2 pct. af samtlige gyldige stemmer ved sidste folketingsvalg til 1/175, dvs. fra 62.000 som af regeringen foreslået til ca. 17.000, og de radikale har fundet en blød mellemvare, nemlig 40.000. Naturligvis kan man ikke sige, at det ene tal er mere rigtigt end det andet, men jeg vil dog pege på, at de 2 pct. er det antal stemmer,

der ville have givet repræsentation ved et folketingsvalg. Kan en partidannelse samle dette antal underskrifter, bliver den opstillingsberettiget til Europa-Parlamentsvalget og dermed sidestillet med de partier, som allerede har opfyldt et tilsvarende krav, nemlig ved at blive repræsenteret i folketinget. Vi finder dette krav rimeligt, og det er der åbenbart også andre partier der gør.

Lad mig til slut gøre nogle bemærkninger, bl. a. i anledning af de bemærkninger, som hr. Honoré gjorde, om forslaget fra socialistisk folkeparti, kommunisterne, radikale og retsforbundet, der stiller forslag om, at man erstatter divisorerne 1-2-3 osv. med 1-4-3, 5-7 osv., altså den d'Hondtske metode mod den modificerede Sainte-Laguë. Jeg har tidligere nævnt, at ordningen med valgforbund naturligt hører sammen med den d'Hondtske metode, jfr. ordningen ved de kommunale valg og ved folketingets valg af medlemmer til udvalg, kommissioner osv.

Herudover må jeg gøre opmærksom på, at den modificerede Sainte-Laguë-metode ikke i den grad er til fordel for de små partier – hvad valgforbund kan være – som forslagsstillerne åbenbart forestiller sig, i hvert fald ikke med de få mandater, der er til rådighed. Snarere vil forslaget om at bruge Sainte-Laguë-metoden være en fordel for de mellemstore partier. Dette illustreres udmærket af, at med stemmetallene fra 1977-valget som grundlag ville anvendelsen af den modificerede Sainte-Laguë i stedet for den d'Hondtske metode flytte et mandat fra socialdemokratiet til de konservative. Andre ændringer ville der ikke fremkomme, og det kan næppe være det, forslagsstillerne har haft i tankerne, da de stillede ændringsforslaget.

De ændringsforslag, der er stillet af de partier, der er modstandere af lovforslaget, og som i betænkningen har givet udtryk for, at de ved tredje behandling af lovforslaget alligevel vil stemme imod det, finder jeg ingen anledning til at kommentere, ud over ændringsforslag nr. 22, der er fuldstændig overflødig. Dette er en valglov, og man skal ikke fastslå i en paragraf, at to og to er fire. Det vidste vi faktisk godt i forvejen.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

§ 1
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 1 om en ny affattelse af § 2 forkastedes, idet 25 stemte for, 125 imod; 8 stemte hverken for eller imod.

§§ 2 og 3
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 2
forkastedes, idet 30 stemte for, 107 imod; 20 stemte hverken for eller imod.

§§ 4-6
vedtoges uden afstemning.

Underændringsforslag nr. 4
forkastedes, idet 54 stemte for, 96 imod; 7 stemte hverken for eller imod.

Ændringsforslag nr. 3
forkastedes, idet 62 stemte for, 87 imod; 7 stemte hverken for eller imod.

Ændringsforslag nr. 5
forkastedes, idet 5 stemte for, 145 imod; 7 stemte hverken for eller imod.

Ændringsforslag nr. 6
betragtedes som bortfaldet efter forkastelsen af underændringsforslag nr. 4.

Ændringsforslag nr. 7
forkastedes, idet 58 stemte for, 91 imod; 7 stemte hverken for eller imod.

Ændringsforslag nr. 8
forkastedes, idet 63 stemte for, 86 imod; 7 stemte hverken for eller imod.

Ændringsforslag nr. 9
forkastedes, idet 30 stemte for, 115 imod; 12 stemte hverken for eller imod.

Ændringsforslag nr. 10-15
betragtedes som bortfaldet efter forkastelsen af underændringsforslag nr. 4.

Ændringsforslag nr. 16

betragtedes som bortfaldet efter forkastelsen af ændringsforslag nr. 5.

§ 7

vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 17

betragtedes som bortfaldet efter forkastelsen af ændringsforslag nr. 5.

Ændringsforslag nr. 18

betragtedes som bortfaldet efter forkastelsen af underændringsforslag nr. 4.

Ændringsforslag nr. 19

betragtedes som bortfaldet efter forkastelsen af ændringsforslag nr. 5.

§§ 8-20

vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 20

forkastedes, idet 35 stemte for, 114 imod; 7 stemte hverken for eller imod.

§§ 21-24

vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 21 om en ny affattelse af §§ 25-29

forkastedes, idet 24 stemte for, 126 imod; 7 stemte hverken for eller imod.

§§ 25-43

vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 22 om indsættelse af et nyt kapitel

forkastedes, idet 20 stemte for, 122 imod; 14 stemte hverken for eller imod.

§§ 44 og 45

vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling

vedtoges uden afstemning.

Lovforslaget gik herefter til fornyet behandling i udvalget.

Man gik dernæst til afstemning vedrørende forslag til lov for Grønland om valg til Europa-Parlamentet. (De europæiske Fællesskabers Forsamling).

§§ 1-20

vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling

vedtoges uden afstemning.

Lovforslaget gik herefter til fornyet behandling i udvalget.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Anden behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om børnetandpleje.

(Lovforslag nr. L 10. Fremsat 5/10 77. Første behandling 13/10 77. Betænkning 24/11 77).

Der var stillet 5 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets tekst, ændringsforslagene samt spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Forhandling

Tove Frederiksen (S):

I 1980 vil den nugældende tandplejelov være udbygget til at gælde alle børn fra 7 til 16 år. Der har allerede i en del kommuner været tilbud til også førskolebørn, og resultater herfra foreligger sådan, at landsgennemsnittet viser, at børn fra disse kommuner starter i skolen med færre cariesangreb, altså huller i tænderne, end hvor tilbuddet ikke gives. Det er nemlig sådan, at der, i gennemsnit hos de børn er 5 huller færre i tænderne, end der er i landsgennemsnittet, som er 14.

Jeg vil meget anbefale indenrigsministerens lovforslag, som sikrer en gradvis udbygning af den gode linje, der her er lagt, og